

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු

කෘෂි තාක්ෂණ තොරතුරු කඩිනමින් ගොවි ජනතාව අතරට ලබා දීමේ අන්වර්ගය

කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන මධ්‍යස්ථානයේ ප්‍රකාශනයකි

තාක්ෂණික පත්‍රිකා අංක 04 - 2016 මාර්තු

වී වගාවේ දුඹුරු පැල කීඩුවා පාලනය කිරීම (*Nilaparvata lugens*)

දුඹුරු පැල කීඩු හානිය වී වගාවේ බරපතල උවදුරක් බවට විවිධ හේතූන් නිසා පත්ව ඇත. එබැවින් එලඹෙන යල කන්නයේ දී ගොවීන් හට මේ පිළිබඳව කල්තියා දැනුවත් කර එය වසංගත තත්ත්වයක් බවට පත් නොවීමට කටයුතු කළ යුතුය.

මෙම හානිය බරපතල තත්ත්වයට පත්වීමට හේතු

- දුඹුරු පැල කීඩුවාගේ අධික ප්‍රජනන හැකියාව
- වාරි මාර්ග බිහිවී වී වගාව විශාල වපසරියක පැතිරීමත් සමඟ ආහාර සුලබ වීම
- තාක්ෂණයෙන් බිහිවූ නව වී ප්‍රබේද මෙම කෘමියාට පාත්‍රී වීම
- නයිට්‍රජන් පොහොර නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා භාවිතය නිසා ශාකයේ මෙම කෘමියාට ඇති වූ හිතකර තත්ත්වය
- අවිධිමත් හා නිර්දේශිත නොවන කෘමිනාශක භාවිතය නිසා පරිසරයේ මෙම කෘමියා මර්ධනයට සිටින හිතකර සතුන් විනාශ වීම
- දිගින් දිගටම එකම ක්‍රියාකාරීත්වයක් ඇති කෘමිනාශක යෙදීම නිසා මෙම කීඩුවන් ඒ සඳහා ප්‍රතිරෝධී තාවයක් ඇති කර ගැනීම.
- සුළඟ සමඟ එක්ව පියැඹීමෙන් මෙම කෘමියා බොහෝ දුර ගමන් කොට අළුත් වී වගාවන්ටද පැතිරීම.
- සෙක්ටිග්‍රේඩ් අංශක 28 කට වැඩි උෂ්ණත්වයක් හා සති 2-3 ක් පමණ වර්ෂාව නැති හා 80% ක අර්දතාවයක් සහිත කාලගුණය දුඹුරු පැල කීඩුවාට හිතකර වී වසංගත තත්ත්වයට පත් කිරීම.
- කන්නය ප්‍රමාද වී වගා කිරීම සහ යාය එකට වගා නොකිරීම නිසා දුඹුරු පැල කීඩු ගහනය වැඩි අවස්ථාවන් සමඟ වී වගාවන් සමපාත වීම.
- කුඹුරේ වී පැළ සහත්ත්වය නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි වීම

හානිය

දුඹුරු පැල කීඩුවාගේ ආකාර දෙකකි. එනම්,

1. දිගු පියාපත් ආකාරය

නව වගාවන් සොයා සුළඟත් සමඟ, සංක්‍රමණය වීම මෙම ආකාරයේ ප්‍රධාන කාර්යයයි. එබැවින් මුලින්ම වගාවට පැමිණෙන ආකාරය මෙය වේ. දිගු පියාපත් ආකාරය වගාව අවසාන කාලයේදී වැඩි වශයෙන් බිහි වේ. වරකට බිත්තර 100 පමණ දමයි. ඉන් කෙටි පියාපත් ආකාරය වැඩි වශයෙන්ද දිගු පියාපත් ආකාරය සුලු වශයෙන්ද බිහි කරයි.

2. කෙටි පියාපත් ආකාරය

ආසන්නයේ ඇති වෙනත් වී ශාක වලට පනිමින් මාරු වේ. ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ගයා බෝ කිරීමේ කාර්යය සිදු කරයි. වරකට බිත්තර 250-300 තැන්පත් කරයි. ගොයම් ගසේ වර්ධක අවධියේ මෙම ආකාරය වැඩිපුර දක්නට ලැබේ (ළපටි අවධියේ).

හානිය

- කීඩුවන් ගොයම් ගස පාමුල පත්‍ර කොපු මත සිටිමින් පටක විද ප්ලෝයම පටකයෙන් ප්ලෝයම යුෂ උරාබොයි. එවිට ශාකයේ මූල මණ්ඩලයට ආහාර නොලැබීම නිසා දුර්වල වී පසුව මිය යී. එවිට ශාකයේ උඩ කොටසද වියළී මිය යයි. මෙම තත්වය කීඩු පිළිස්සීම ලෙස හඳුන්වයි. අහස වලාකුළු වලින් බර වී නම් කීඩු පිළිස්සීම පැතිරෙන වේගය වැඩිය.
- මෙම පලිබෝධකයා මඟින් සමහර වෛරස් රෝග ව්‍යාප්තියද සිදු විය හැක. ගස පාමුල කලු පුස් වර්ධනය ද (Sooty Mould) සිදු විය හැක.

පාලනය

- හිතකර ජීවීන් -
  - වී වගාවේ ජලජ පරිසරයේ වෙසෙන මයික්‍රොවේලියා, මීසොවේලියා, ජලපදිකයා වැනි සතුන් වර්ග, බත්කුරන් ගේ ශිෂු අවස්ථා හා අනෙකුත් බෝහෝ ජලජ විලෝපිකයින් ජලයට වැටෙන කුඩා දුඹුරු පැල කීඩු ශිෂුවන් ආහාරයට ගනී.
  - බිත්තර පරපෝෂිතයින් හා මකුලුවන්, කීඩු මරුවන් වැනි වායව පරිසරයේ ගැවසෙන විලෝපිකයින් මඟින් ද දුඹුරු පැල කීඩුවා ස්වභාවිකව පාලනය වේ.
- රෝපණ ක්‍රම-
  - දුඹුරු පැල කීඩු ගහනය අඩු නම් ජලය බැඳ තැබීම මඟින් ජලජ හිතකර සතුන් ගේ ගහනය හොඳින් පවත්වා ගෙන යාම මොවුන් පහසුවෙන් පාලනය කළ හැකි වඩාත්ම පරිසර හිතකාරී ක්‍රමය වේ.
  - බෝග මාරුව - ඉපහැල්ලේ වෙනත් බෝග වගා කිරීමෙන් මෙම කීඩුවන්ගේ අඛණ්ඩ ගහනය වැඩි වීම පාලනය වේ.
  - වගාව අවට පිරිසිදු තාවය
  - කන්නයට වගා කිරීම හා යාය එකට වගා කිරීමෙන් දුඹුරු පැල කීඩු ගහනය අඩු අවස්ථාවේදී වී වගාව පවත්වා ගැනීම.
  - නයිට්‍රජන් පොහොර නිර්දේශිත ප්‍රමාණයට වඩා භාවිතා නොකිරීමෙන් ශාකයේ ඔරොත්තු දෙන ගුණය වැඩි කිරීම.
  - හොඳින් බිම් මට්ටම් කිරීමෙන් සෑම තැනකටම ජලජ විලෝපිකයින් ගෙන්වා ගත හැකි වීම.
  - නියමිත බිත්තර වී ප්‍රමාණය භාවිතයෙන් සහ ප්‍රසස්ථ පැල ගහනය පවත්වා ගැනීමෙන් මෙම පලිබෝධකයාට අහිතකර තත්වයක් ඇති කිරීම.
  - මෙම පලිබෝධකයාට ප්‍රතිරෝධී ප්‍රබේදයක උසස් තත්වයේ බිත්තර වී භාවිතය (Bg 379-2 Bg 304 Bg 300 Bg 357- Bg 352 වැනි)
- කීඩු ගහනය වැඩි අවස්ථා වලදී -
  - කේන්ද්‍රයේ කීඩු ගහනය පිළිබඳ නිතර පරීක්‍ෂාවෙන් සිටීම
  - පරීක්‍ෂා කරන ස්ථාන ගනන හා කාලාන්තරය වැඩි කිරීම
  - වගාව තීරු ලෙස බෙදීම
  - කුඹුරේ ජලය වරින් වර කපා හැරීම
  - කිරි වැදීමේ අවස්ථාවේදී ජලය කපාහැර කරල් පැසීම ඉක්මන් කර අස්වනු නෙලා ගැනීම

- කෘමි නාශක භාවිතය

- වගාවේ අවධිය - අස්වැන්න නෙලීමට ආසන්න නම් කෘමි නාශක යෙදීම අවශ්‍ය නැත.
- ආරම්භක අවස්ථාවේදී හානිය සහිත ස්ථානවලට පමණක් කෘමිනාශක යෙදීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- පිදීමට ප්‍රථම ගොයම් පඳුරු 10 යක කීඩුවන් 50 කට වඩා වැඩිනම් (එක් පඳුරක කීඩුවන් 5- 8 වැඩි නම්) වහාම ජලය කපාහැර ලියදි වේලෙන්ට හරින්න. දින 3-4 කට වරක් මෙසේ ලියදි වේලන්ට හැරීමෙන් කීඩු ගහනය අඩු වේ. මෙලෙස දින කීපයකට පසු නැවත කීඩු ගහනය පරීක්ෂා කර බලා අඩුවක් දක්නට නොමැති නම් නිර්දේශිත සංස්ථානික කෘමි නාශකයක් යෙදීම සුදුසුයි.
  - Thiamethoxam 25 % WG
  - Imidacloprid 70 % WG
  - Thiocyclam 50 % SP
  - Chlorantraniliprole 20 % Thiamethoxam 20 % WG
  - Ethiprole 100 g/l SC
  - Clothianidin 15 % SG
- අධික ගහනයක් සිටිනම් මූලිකව ස්පර්ශක කෘමිනාශකයක් යෙදීම වඩා සුදුසුයි.
  - Etofenprox 100 g/l EC
  - Buprofezin 25 % SC
- පිදීම අවසාන වගාවක නම් ගොයම් පඳුරු 10 ක කීඩුවන් සංඛ්‍යාව 80 කට වැඩිනම් (එක් පඳුරක කීඩුවන් 8-10 ට වැඩි නම්) ජලය කපාහැර නිර්දේශිත ස්පර්ශක කෘමිනාශකයක් යෙදීම වඩා සුදුසු යි.
- කීඩුවන් ගොයම් ගසේ පාමුල ඒකරාශීවී ආහාර ගන්නා බැවින් ගසේ පාමුලට වදින සේ කෘමිනාශක යෙදිය යුතුයි. මේ සඳහා ජලය කපාහැර වගාව තීරු වලට බෙදා ගන්නේ නම් වඩා පහසුවෙන් කෘමිනාශක යෙදිය හැක. බලවේග ඉසින යන්ත්‍ර භාවිතා කරන්නේ නම් වඩා සාර්ථකව ගසේ පාමුලට කෘමිනාශක යෙදිය හැක.

නාක්‍ෂණික උපදෙස් : ඩී. යූ. ඩී. ජයසුන්දර මහා (සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ - සංවර්ධන),

තුසිතා ඉහලගමගේ මිය (සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ - සංවර්ධන)

වැඩි විස්තර සඳහා : හිටපු ජ්‍යෙෂ්ඨ අධ්‍යක්ෂ (පැළෑටි සංරක්ෂණ සේවය ගන්නෝරුව පෝරොදෙණිය)

081-2388 316

සැකසුම: චාචර් හිලිස් සිල්වා, කෘෂිකර්ම උපදේශක (සන්නිවේදන)

අධීක්ෂණය හා උපදෙස්: ඩබ්.ඒ.ඒ. සිසිර කුමාර, අධ්‍යක්ෂ (නොරතුරු හා සන්නිවේදන)